

Pensioenfonds van de Nederlandse Bisdommen

Verslag van de niet-uitvoerende bestuurders van PNB Verslagjaar 2021

Inleiding

De niet-uitvoerende bestuurders van de Instelling Pensioenfonds van de Nederlandse Bisdommen (PNB) kijken terug op een dynamisch 2021. Beleidsmatig en organisatorisch zijn
5 grote stappen gezet in het afgelopen jaar. Belangrijke dossiers, zoals de statuten en uitvoeringsovereenkomsten, maar ook het premiekortingsbeleid en de voorbereiding op het nieuwe pensioenstelsel, kregen veel aandacht. Ondanks de mondiale corona-crisis, die in 2021 voortduurde, was de continuïteit en kwaliteit van PNB, als uitvoerder van de door de R.-K. Nederlandse bisdommen aan PNB toevertrouwde pensioenregelingen, doorlopend gewaarborgd
10 en heeft het pensioenfonds het jaar positief afgesloten. Het positieve resultaat over 2021 bedroeg bijna euro 50 miljoen en de beleidsdekkingsgraad kwam per jaareinde uit op een degelijke 142,6%.

In het vervolg van dit verslag leest u hier meer over. Allereerst zal echter worden ingegaan op de
15 opdracht en werkwijze van het intern toezicht van PNB.

Opdracht en werkwijze intern toezicht

De bestuurlijke organisatie van PNB is op basis van het omgekeerd gemengd bestuursmodel ingericht. Het bestuur van PNB bestaat uit vier uitvoerende bestuurders en vijf niet-uitvoerende
20 bestuurders, waaronder de onafhankelijke voorzitter. De niet-uitvoerende bestuurders laten zich in hun toezichthoudende taak bijstaan door een onafhankelijke Auditcommissie. Daarnaast is het sleutelfunctiehouderschap interne audit aan een niet-uitvoerend bestuurder toebedeeld, een en ander ter verdere versterking van het intern toezicht.

De niet-uitvoerende bestuurders zijn belast met het intern toezicht. Het kenmerkende van het
25 omgekeerd gemengd model is dat een intern toezichthouder tegelijkertijd bestuurder is (en niet op de laatste plaats adviseur).

Om te voorkomen dat hun toezichthoudende taak verloren gaat in hun bestuurlijke en
30 adviserende taken maken de niet-uitvoerende bestuurders daartussen nadrukkelijk onderscheid. In dit kader is in het bestuursreglement een taakverdeling vastgelegd waaruit volgt dat het bestuur als geheel verantwoordelijk is voor de vaststelling van het beleid en de begroting, en dat de uitvoerende bestuurders op hun beurt verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van dit beleid alsmede - in voorkomend gevallen- voor het toezicht op partijen die diensten voor het fonds verrichten. Dit onderscheid in taken en verantwoordelijkheden komt
35 onder meer tot uitdrukking in de notulen van de bestuursvergaderingen.

Over het toezicht op de werkzaamheden van het bestuur leggen de niet-uitvoerende bestuurders
40 verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan. Naast de bepalingen in de Pensioenwet, passen de niet-uitvoerende bestuurders ook de uitgangspunten van de Code Pensioenfonds en van de Code van de Vereniging Interne Toezichthouders Pensioensector (VITP) zoveel mogelijk toe bij het uitoefenen van hun toezichttaak.

Vergaderingen 2021

45 In 2021 hebben de niet-uitvoerende bestuurders tweemaal apart vergaderd om hun werkwijze en –afspraken door te spreken. Hierbij was tevens de Auditcommissie aanwezig. Daarnaast heeft een gezamenlijke vergadering van de niet-uitvoerende bestuurders met een delegatie van het Verantwoordingsorgaan plaatsgevonden. Hierin hebben de niet-uitvoerende bestuurders verantwoording afgelegd over hun toezicht in 2020. Verder hebben de niet-uitvoerende bestuurders, deel uitmakend van het bestuur, aan alle bestuursvergaderingen in het verslagjaar 50 deelgenomen. Tot slot heeft de heer Vergroesen, als sleutelfunctiehouder interne audit binnen het niet-uitvoerend bestuur, vergaderingen georganiseerd waarin het auditjaarplan, opdrachtbrieven en auditrapportages zijn besproken. Daarnaast heeft hij enkele bijeenkomsten van het uitvoerend bestuur alsmede bijeenkomsten van het assurance platform van de uitvoeringsorganisatie bijgewoond.

55

Opvolging eerdere aanbevelingen

De niet-uitvoerende bestuurders stellen vast dat de meeste aanbevelingen van de diverse controlerende partijen over het verslagjaar 2020 zijn opgevolgd. Een beperkt deel is gemotiveerd ter zijde gelegd en een ander klein deel wordt op een later moment opgepakt. 60 Aanbevelingen van het niet-uitvoerend bestuur over 2020 die nog steeds aandacht behoeven zijn:

- Schriftelijke opinie uitvoerend bestuur (managementrespons) bij belangrijkste rapportages: Deze aanbevelingen wordt deels en nog niet structureel opgevolgd: Het niet-uitvoerend bestuur verwacht een dergelijke opinie in ieder geval bij de administratieve kwartaalrapportage van AZL en de rapportages van de sleutelfunctiehouders. 65
- Optimaal benutten assurance diensten AZL: de bijeenkomsten van de assurance diensten vielen in het verslagjaar vaak samen met de (bestuurs)vergaderingen van PNB. In 2022 is AZL met haar bijeenkomsten uitgeweken naar de donderdagen. Het niet-uitvoerend bestuur gaat ervan uit dat daardoor meer bijeenkomsten bijgewoond kunnen worden.

70

Kerntaak

Op grond van artikel 104 Pensioenwet bestaat de kerntaak van de niet-uitvoerende bestuurders uit het toezicht op:

- de uitvoering van het beleid en de algemene gang van zaken;
- 75 ▪ de adequate risicobeheersing; en
- de evenwichtige belangenafweging.

Norm 46 van de Code Pensioenfondsen voegt hier aan toe dat het intern toezicht moet bijdragen aan het effectief en slagvaardig functioneren van het fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

80

Per onderdeel hebben de niet-uitvoerende bestuurders een aantal normen geformuleerd (gebaseerd op de uitgangspunten van de VITP) die als referentiekader dienen bij de invulling van het intern toezicht. In het vervolg van dit verslag zal op deze aspecten nader worden ingegaan. Eventuele aanbevelingen aan het uitvoerend bestuur zijn hierin dikgedrukt 85 weergegeven.

Aan het eind van het verslag volgt een samenvatting van de voornaamste aanbevelingen van de Auditcommissie, inclusief een reactie hierop van de niet-uitvoerende bestuurders.

90 **Toezicht uitvoering beleid en algemene gang van zaken**

Functioneren governance (bestuur, cultuur en gedrag)

Norm: De niet-uitvoerende bestuurders vormen zich een oordeel over het functioneren van het (uitvoerend) bestuur.

95

De niet-uitvoerende bestuurders zijn zeer content met de wijze waarop de uitvoerende bestuurders hun rol in het afgelopen jaar hebben uitgevoerd. Reeds in 2020 zijn grote stappen gezet waarmee de werking van het omgekeerd gemengd model sterker tot uitdrukking is gebracht. Het professioneel samengesteld uitvoerend bestuur komt naast de zes reguliere vergaderingen bijna tweewekelijks via een beeldbelverbinding bij elkaar. Op die manier zijn de uitvoerende bestuurders nauw betrokken bij de dagelijkse gang van zaken en hebben zij de mogelijkheid om waar nodig tijdig bij te sturen.

100

105

Het uitvoerend bestuur houdt het niet-uitvoerend bestuur tussentijds goed op de hoogte en legt tijdens de bestuursvergaderingen uitgebreid verantwoording af over de voorbereiding van beleidswijzigingen, de uitvoering van beleid en het toezicht op uitbestedingspartijen. Tegelijkertijd ervaart het niet-uitvoerend bestuur dat zij door de huidige werkwijze steeds meer op afstand is komen te staan. Dit komt enerzijds door de professionaliteit en kennisvoorsprong van het uitvoerend bestuur en haar individuele bestuurders en anderzijds doordat het niet-uitvoerend bestuur in verhouding tot het uitvoerend bestuur veel minder vergadert. Het niet-uitvoerend bestuur acht het gezien de rol van het intern toezicht niet noodzakelijk om de frequentie van zijn eigen vergaderingen en of de bestuursvergaderingen te verhogen, maar probeert wel meer betrokken te zijn door regelmatig als toehoorder aan te sluiten bij vergaderingen van het uitvoerend bestuur. Ook maakt het niet-uitvoerend bestuur dankbaar gebruik van het voorstel van het uitvoerend bestuur om regelmatig korte bijpraatsessies te organiseren tussen individuele leden van het uitvoerend en niet-uitvoerend bestuur.

110

115

120

Verder stelt het niet-uitvoerend bestuur vast dat de onderlinge taakverdeling in de praktijk goed georganiseerd is. Nu de statutenwijziging eind 2021 gerealiseerd is kunnen in 2022 de onderliggende bestuurs- en commissiereglementen geëvalueerd en waar nodig verder aangescherpt worden.

125

Voorts is het niet-uitvoerend bestuur onverminderd tevreden met de wijze waarop de heer Vergroesen het sleutelfunctiehouderschap interne audit, in samenwerking met de Auditcommissie en vervuller, in 2021 heeft uitgevoerd. De auditjaarkalender is door het bestuur vastgesteld en de audits zijn naar behoren uitgevoerd. Het niet-uitvoerend bestuur ervaart de wijze waarop de interne auditfunctie bij PNB georganiseerd is als zeer verrijkend en als versterking van het functioneren van het intern toezicht bij PNB.

130

135

Het niet-uitvoerend bestuur is tot slot tevreden over de wijze van functioneren van het bestuur als geheel, de sfeer en de ruimte voor dialoog, hetgeen ook uit de zelfevaluatie in het najaar van 2021 naar voren kwam. De opkomst tijdens vergaderingen is groot, de bestuurders zijn goed voorbereid en zeer betrokken bij het fonds. Er is voldoende ruimte voor discussies en de bestuurders gaan open, respectvol en op een kritisch-constructieve wijze met elkaar om. Ook stellen de niet-uitvoerende bestuurders vast dat de organen van het fonds goed functioneren.

140 **Wel wordt aandacht gevraagd voor het bijblijven van het Verantwoordingsorgaan op bepaalde onderwerpen. Er moet een modus zijn te vinden waarmee dit orgaan ondanks haar omvang en beperkte vergaderfrequentie tussentijds goed aangehaakt blijft bij de ontwikkelingen van het fonds. Naast de vastgestelde bestuursnotulen die tussentijd per e-mail worden gedeeld kan bijvoorbeeld worden gedacht aan de verzending van een tweemaandelijks korte nieuwsbrief.**

Beleid van het bestuur, algemeen

145 **Norm:** De niet-uitvoerende bestuurders vormen zich een oordeel over de totstandkoming en uitvoering van het beleid.

150 Het niet-uitvoerend deel van het bestuur is gelet op de karakteristieken van het omgekeerd gemengd model betrokken bij de totstandkoming van het beleid. De voorbereiding van beleidswijzigingen ligt evenwel uitdrukkelijk bij de uitvoerende bestuurders. Het niet-uitvoerend bestuur is tevreden over de wijze waarop beleids- en besluitvoorbereiding in de vergaderingen van het uitvoerend bestuur plaatsvindt.

155 Belangrijke onderwerpen die door het uitvoerend bestuur, in samenwerking met de commissies, in 2021 zijn voorbereid en waarover het bestuur in 2021 heeft besloten zijn:

- 155 ▪ de nieuwe gedragscode die naar aanleiding van de in 2020 uitgevoerde SIRA tot stand gekomen is;
- 160 ▪ de gemoderniseerde overeenkomst inzake de dienstverlening van fiduciair vermogensbeheerder;
- 160 ▪ de aanpassing van het Uitvoeringsbesluit Arbeidsongeschiktheidspensioen;
- 160 ▪ de implementatie van de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR, level 1)
- 160 ▪ de herziening van het strategisch beleidsplan (periode 2020-2022);
- 165 ▪ het geactualiseerde privacybeleid, uitbestedings- en inkoopbeleid en IT-beleid;
- 165 ▪ de Eigen risicobeoordeling (ERB);
- 165 ▪ het premiekortingsbeleid;
- 165 ▪ de geactualiseerde pensioenreglementen en ABTN;
- 165 ▪ de aangepaste statuten en uitvoeringsovereenkomsten;
- 165 ▪ de update van de incidenten- en klokkenluidersregeling;
- 165 ▪ de richtlijnen vermogensbeheer 2022;
- 170 ▪ de update van het geschiktheidsplan; en
- 170 ▪ de begroting en het bestuurlijk jaarplan 2022.

175 De niet-uitvoerende bestuurders zijn voorts tevreden over de uitvoering van het beleid door het uitvoerend bestuur. Een punt van aandacht blijft de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd over de monitoring van de dienstverlening van diverse partijen. Het niet-uitvoerend bestuur is van mening dat nog niet altijd voldoende concreet blijkt in hoeverre de rapportages en verslagen door de uitvoerende bestuurders als 1ste lijn binnen het risicomanagementsysteem worden beoordeeld. In het onderdeel "Opvolging eerdere aanbevelingen" van de inleiding wordt hier aandacht voor gevraagd. **In aanvulling hierop verdient het aanbeveling dat een korte terugkoppeling wordt geschreven bij de bijeenkomsten van de assurance diensten van AZL die door de uitvoerende bestuurders worden bijgewoond.**

180

Beleggingsbeleid

Norm: PNB voert een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. Waarden worden belegd in het belang van de aanspraken van deelnemers en pensioengerechtigden.

Ook hier geldt dat de niet-uitvoerende bestuurders betrokken zijn bij de totstandkoming van het beleid. Het beleggingsbeleid is in overeenstemming met de prudent-person-regel, hetgeen ook door de waarmerkend actuaris wordt bevestigd.

Over de uitvoering en beleidsvoorbereiding door de beleggingscommissie is het niet-uitvoerend bestuur positief. Het niet-uitvoerend bestuur ervaart het als zeer verrijkend dat voorstellen van de beleggingscommissie tegenwoordig eerst in het uitvoerend bestuur besproken worden alvorens het bestuur hierover besluit. De praktijk in 2021 leert dat door deze werkwijze de countervailing power van het bestuur ten opzichte van de beleggingscommissie nog sterker tot uitdrukking komt en de overwegingen bij beleidskeuzes nog beter worden uitgesproken en vastgelegd.

Het niet-uitvoerend bestuur is zeer tevreden over de samenstelling en kwaliteit van de beleggingscommissie. Helaas hebben zich in het verslagjaar twee leden om persoonlijke redenen moeten terugtrekken uit deze commissie. Het niet-uitvoerend bestuur heeft er alle vertrouwen in dat de continuïteit van de commissie onder leiding van de heer Peters voldoende gewaarborgd is en de vacatures in 2022 adequaat worden ingevuld.

Communicatiebeleid

Norm: De uitvoerende bestuurders zorgen voor een adequate uitvoering van het communicatiebeleid. De persoonlijke pensioeninformatie is goed toegankelijk en het pensioenbewustzijn wordt bevorderd. Verder stimuleert het communicatiebeleid de dialoog met de belanghebbenden over het gevoerde en het te voeren beleid.

De niet-uitvoerende bestuurders zijn tevreden over de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het communicatiebeleid. Een aandachtspunt betreft het communicatiebeleidsplan 2022-2024 dat in 2021 is voorbereid. Gelet op de opmerkingen van het Verantwoordingsorgaan is de finale vaststelling van dit plan uitgesteld naar 2022. Bij dergelijke beleidsdocumenten is het van belang dat de specifieke kenmerken van PNB voldoende tot uitdrukking komen.

Het niet-uitvoerend bestuur betreurt het dat de focusgroep, op grond van te weinig animo van deelnemers, niet heeft kunnen plaatsvinden. Het vergroten van de binding met deelnemers acht het niet-uitvoerend bestuur erg van belang, hetgeen ook in lijn is met de strategische doelstellingen. Het niet-uitvoerend bestuur ziet dan ook met belangstelling uit naar mogelijke alternatieve voorstellen om deze binding verder te versterken. In dit verband wordt overigens positief geacht dat veel aandacht wordt besteed aan interviews met fondsfunctionarissen, waarvan gebleken is dat de deelnemers hier veel belangstelling voor hebben.

Uitbestedings- en inkoopbeleid

230 **Norm:** Het bestuur is verantwoordelijk voor alles wat door dienstverleners, waaraan zaken zijn uitbesteed, wordt uitgevoerd. Het bestuur heeft een visie op deze uitvoering van activiteiten en stelt eisen aan de kwaliteit. Daarbij wordt het kostenniveau nauwlettend in de gaten gehouden.

235 Het uitbestedings- en inkoopbeleid is in 2021 geactualiseerd. Het niet-uitvoerend bestuur is tevreden met de wijze waarop dit beleid wordt uitgevoerd door het uitvoerend bestuur. De marktverkenning voor fiduciair vermogensbeheer in 2020 is professioneel vormgegeven hetgeen uiteindelijk tot een gemoderniseerde overeenkomst met de huidige fiduciair vermogensbeheerder in 2021 heeft geleid.

240 De monitoring van de dienstverleners aan de hand van rapportages is goed georganiseerd. Incidenten worden uitgebreid besproken, vastgelegd in het incidentenregister en beheerst binnen het integraal risicomanagementsysteem. De jaarlijkse evaluaties worden aan de hand van het contractenregister strak vormgegeven. Het door de uitvoerende bestuurders opgestelde formulier wordt als een mooie leidraad beschouwd aan de hand waarvan effectief verantwoording wordt afgelegd aan het niet-uitvoerend bestuur.

245 In 2022 staat een uitgebreide evaluatie van de uitvoeringsorganisatie gepland, mede in het licht van het einde van de huidige contractperiode. Het niet-uitvoerend bestuur heeft er alle vertrouwen in dat deze evaluatie en de aansluitende contractonderhandeling op een degelijke wijze binnen het uitbestedingsbeleid worden voorbereid.

Toekomstoriëntatie

250 **Norm:** PNB dient jaarlijks een evaluatie te doen en daarbij de toekomstbestendigheid van het fonds te beoordelen: doen we zaken goed en doen we de goede zaken, met als uitgangspunt wat is het beste voor de deelnemer.

255 Begin 2020 is het strategisch beleidsplan voor de planperiode 2020-2022 vastgesteld. Jaarlijks wordt dit plan geëvalueerd en waar nodig wordt de strategie bijgesteld. In het verslagjaar zijn de missie, ambitie, kernwaarden en visie geëvalueerd en inhoudelijk aangescherpt. Ook heeft een evaluatie van de interne organisatie en externe analyse omgeving plaatsgevonden binnen het integraal risicomanagementsysteem. Het niet-uitvoerend bestuur is tevreden over de wijze waarop dit plan door het uitvoerend bestuur is voorbereid en de wijze waarop een delegatie van het Verantwoordingsorgaan hierbij betrokken is geweest.

260 Met de aanbevelingen van het Verantwoordingsorgaan zal het bestuur in 2022 een SWOT-analyse uitvoeren die als input dient voor de integrale update van de strategie ten aanzien van de planperiode 2023-2025.

Naleving Code Pensioenfondsen

270 **Norm:** Het bestuur als geheel onderschrijft de normen uit de Code Pensioenfondsen. Daar waar normen niet (volledig) worden nageleefd wordt hierover gemotiveerd verantwoording afgelegd in het bestuursverslag.

Conform norm 47 van de Code Pensioenfondsen rapporteert het intern toezicht jaarlijks bij

275 voorkeur in het bestuursverslag aan de hand van de acht thema's van de Code op welke wijze de
Code binnen het pensioenfonds wordt nageleefd en toegepast. Ook voor dit onderdeel geldt dat
verantwoording conform deze norm op grond van de inrichting van het intern toezicht binnen
het omgekeerd gemengd model anders moet worden ingestoken. Voor een uitgebreide
verantwoording over de toepassing van de Code door het voltallige bestuur wordt dan ook
280 verwezen naar het bestuursverslag. In dit verslag van de niet-uitvoerende bestuurders wordt
volstaan met een korte beschouwing bij twee thema's die vanuit toezichtperspectief in het
afgelopen jaar bijzondere aandacht verdienen:

▪ **Vertrouwen waarmaken**

285 *Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen
waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig
risicomanagement.*

290 De adequaatheid van het bestuur was in 2021 voldoende gewaarborgd. Zoals reeds vaker
uitgesproken is de vraag echter of deze adequaatheid naar de toekomst in voldoende mate kan
worden gewaarborgd. PNB heeft in verband met het speelveld dat aan verandering onderhevig
is (denk daarbij aan intensivering wet- en regelgeving, complexiteit governance vraagstukken en
voorbereiding op het nieuwe stelsel) behoefte aan professionele pensioenfondsbestuurders met
veel kennis en ervaring ter zake.

295 De professionaliseringsslag aan de zijde van het uitvoerend bestuur is reeds gerealiseerd, maar
aan de zijde van het niet-uitvoerend bestuur heeft dit, met het oog op de verwachte vacatures
vanaf 2022, extra aandacht. Het niet-uitvoerend bestuur ervaart dit als een zorgpunt omdat de
beschikbaarheid van geschikte kandidaten vanuit de geledingen van de achterban beperkt is.
Gelet op de eisen die aan bestuurders van een publieke kerkelijke instelling worden gesteld, in
300 samenhang met de honorering die PNB aan bestuurders toekent, vormt het vinden van geschikte
kandidaten buiten deze geledingen eveneens een uitdaging. Samen met het uitvoerend bestuur
vraagt het niet-uitvoerend bestuur doorlopend aandacht voor dit onderwerp. Binnen de
invloedsfeer van het bestuur zullen alle noodzakelijke stappen worden gezet om een adequaat
bestuur naar de toekomst veilig te stellen.

305 Het bestuur heeft in 2020 een MVB-beleid vastgesteld en in 2021 zijn de verplichtingen naar
aanleiding van de SFDR geïmplementeerd. Het niet-uitvoerend bestuur is tevreden met de in
2021 gekozen eigen engagementstrategie op het onderwerp 'Modern Slavery' die in
samenwerking met Sustainalytics wordt gerealiseerd. Het uitvoerend bestuur wordt gevraagd
310 om de resultaten van deze strategie goed te monitoren en te beoordelen in relatie tot de
maatschappelijke en financiële doelstellingen van het fonds. Ook is het niet-uitvoerend bestuur
content met de keuzes om in 2022 nader te onderzoeken op welke wijze een belegging in 'green
bonds' kan worden vormgegeven en te investeren in ESG-opleidingen. **Het niet-uitvoerend
bestuur vraagt het uitvoerend bestuur desondanks om, mede gelet op het R.-K. kerkelijke
315 karakter van PNB, met in achtneming van de doelstellingen van het pensioenfonds, het
maximale uit het MVB-beleid te halen. Te denken valt in dit verband aan onderzoek naar
mogelijke samenwerkingsverbanden, ESG-integratie en impactinvesteringen.**

Het risicomanagement is in 2021 nog verder geprofessionaliseerd. In de volgende paragraaf

320 wordt hierop nader ingegaan.

▪ **Verantwoordelijkheid nemen**

Het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.

325 In 2019 kwam het vraagstuk op hoe kan worden gewaarborgd dat het vertrouwen van De Nederlandsche Bank (DNB) en tegelijkertijd het vertrouwen van de opdrachtgever op het juiste niveau blijven. Het feit dat PNB een kerkelijke instelling is brengt soms met zich mee dat de juiste balans moet worden gezocht tussen de Nederlandse wetgeving en het Canonieke Recht.

330 Het niet-uitvoerend bestuur is verheugd over het feit dat deze juiste balans in 2021 is gerealiseerd en tot uitdrukking is gekomen in de statutenwijziging en de aangepaste uitvoeringsovereenkomsten. Een belangrijke bijdrage aan dit resultaat heeft het uitvoerend bestuur geleverd door de vertegenwoordiging in de Commissie Pensioen & Governance en de werkgroep EcC-PNB. Zoals in de eindfase van de statutenwijziging gezien deinst het bestuur er
335 ook niet voor terug om zijn eigen verantwoordelijkheid te nemen indien de opdrachtgever en het pensioenfonds het op onderdelen niet eens lijken te worden.

Toezicht adequate risicobeheersing

Norm: Het intern toezicht beoordeelt of de risicobeheersing adequaat is.

340 Ook in 2021 zijn de nodige stappen gezet die tot een verdere versterking en effectiviteit van het integraal risicomanagement (IRM) hebben geleid. Over de wijze waarop de sleutelfunctiehouder risicobeheer de ERB heeft uitgevoerd en de diepgang van het eindrapport is het niet-uitvoerend bestuur zeer te spreken.

345 Uit de uitkomsten van de evaluatie van het gehele IRM blijkt dat op ieder onderdeel het volwassenheidsniveau als tenminste voldoende wordt ingeschat. Desondanks zijn verbeterpunten geïdentificeerd op het gebied van de bespreking van risicorapportages en de vastlegging daarvan, de rol van de actuariel sleutelfunctiehouder, de uitwerking van de
350 risicohouding, de communicatie met de opdrachtgever, de uitbreiding van de IT-kennis en het IRM-evaluatieproces.

Een vermeldenswaard verbeterpunt in dit verband is de afgesproken IRM-cyclus waarmee ervoor gezorgd wordt dat alle risicocategorieën één keer in de drie jaar meer in detail
355 geëvalueerd worden. Het niet-uitvoerend bestuur is ervan overtuigd dat deze aanpak, naast de continue monitoring van bestaande en nieuwe risico's die reeds plaatsvond, tot een verdere verbetering van het IRM zal leiden.

Tot slot ervaart het niet-uitvoerend bestuur dat met de inbedding van de interne auditfunctie
360 binnen het intern toezicht het oordeel over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het risicobeheer nog sterker is vormgegeven.

Toezicht op evenwichtige belangenafweging

365 **Norm:** Het bestuur van PNB dient er voor te zorgen dat belanghebbenden zich op een evenwichtige wijze vertegenwoordigd weten door het fonds.

De niet-uitvoerende bestuurders zijn van oordeel dat een evenwichtige belangenafweging begint bij een goede vertegenwoordiging van alle belanghebbenden in het bestuur en het Verantwoordingsorgaan. Binnen het niet-uitvoerend bestuur zijn de belanghebbenden op een
370 evenwichtige wijze vertegenwoordigd. Voor het Verantwoordingsorgaan geldt dit in mindere mate, omdat de leden namens de pensioengerechtigden in het Verantwoordingsorgaan op basis van de daadwerkelijke verhouding actieven/pensioengerechtigden in het fonds ondervertegenwoordigd zijn. Aangezien de verwachting is dat het bestand actieven de komende jaren verder zal teruglopen is dit een belangrijk punt dat in de toekomst extra aandacht vraagt.

375 Bij de besluitvorming binnen het bestuur wordt voldoende aandacht besteed aan een zorgvuldige afweging van alle belangen van betrokken partijen/groepen. In 2021 heeft deze afweging in bijzondere mate een rol gespeeld bij de vaststelling van het premiekortingsbeleid. Het besluit hieromtrent is in lijn met de missie en ambitie van het fonds tot stand gekomen,
380 waarbij rekening is gehouden met de huidige en toekomstige financiële positie van het fonds, de verwachte afname van het actieve deelnemersbestand en een aanvaardbaar risicoprofiel (strategische beleggingsallocatie) binnen de met de bisdommen en het Verantwoordingsorgaan afgesproken risicohouding.

Bevindingen Auditcommissie

385 De niet-uitvoerende bestuurders worden bij hun toezichthoudende taak ondersteund door een Auditcommissie. De algemene wettelijke opdracht van de Auditcommissie is vastgelegd in het reglement Auditcommissie. De Auditcommissie ondersteunt het intern toezicht door een gericht en diepgaand onderzoek naar de samenhang en uitvoering van het beleid. De Auditcommissie is naast haar wettelijke taak betrokken bij de vervulling van het sleutelfunctiehouderschap interne
390 audit. Uit dien hoofde adviseert zij de sleutelfunctiehouder over het audit(jaar)plan, de opdrachtbrieven en de periodieke rapportage aan het bestuur.

De Auditcommissie heeft voorts een eigen rapportage opgesteld over 2021. Deze rapportage is uitgebreid toegelicht aan en besproken met de niet-uitvoerende bestuurders.

395 *Uiteenzetting adviezen Auditcommissie*

De niet-uitvoerende bestuurders stellen naar tevredenheid vast dat de Auditcommissie kan instemmen met de wijze waarop het bestuur inclusief het intern toezicht in 2021 heeft plaatsgevonden.

400 Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste constatering en c.q. aanbevelingen van de Auditcommissie, waarin ook wordt stilgestaan bij de reactie hierop van de niet-uitvoerende bestuurders:

405

Aanbeveling/constatering	Oordeel niet-uitvoerende bestuurders
<p>Vervulling van vacatures in bestuur PNB: Zou hier het VO een rol in kunnen spelen om dit blijvend te verankeren middels het benadrukken van het belang van de eisen van passendheid naar hun respectievelijke achterbannen? Of kan daarvoor soms mede een ingang voor worden gevonden via het economencollege? Daar zet de BC resp. de bisschop toch ook alleen gekwalificeerde economen in?</p>	<p>Het bestuur vraagt doorlopend aandacht voor de adequate invulling van (toekomstige) vacatures. Alle voordragende en benoemende organisaties beschikken over de actuele bestuursprofielen en telkens opnieuw wordt het belang benadrukt van een professionele samenstelling van het bestuur mede gelet op de toegenomen complexiteit van het pensioenspeelveld en de specifieke situatie van PNB. De uitvoerende bestuurders en voorzitter zijn onafhankelijk en kandidaten worden in beginsel via het eigen netwerk van het bestuur aangetrokken. Voor de niet-uitvoerende bestuurders is in 2021 de procedure gewijzigd. De zetel namens de actieven wordt ingevuld op voordracht van de betreffende geleding in het VO. Voor de zetel namens pensioengerechtigden worden verkiezingen uitgeschreven.</p>
<p>Men kan zich afvragen, of op onderdelen het werk eventueel ook kan worden verlicht door samenwerking te zoeken met (collega's van) andere fondsen. Probleem is dat dit natuurlijk weer extra overleg vergt, maar voor bepaalde onderwerpen kan het geen kwaad om een proeftuin op te zetten, om te voorkomen dat PNB meent iedere keer weer het wiel zelf te moeten uitvinden, al blijft het kerkelijk belang hierin een bijzonder aspect dat intern natuurlijk altijd apart zal moeten worden meegewogen. Voordeel is in elk geval, dat men dan boven op de betreffende onderwerpen zit en evt. andere kennis en inzichten kan opdoen.</p>	<p>PNB is sinds 2020 aangesloten bij het platform Assurance Diensten van AZL. Dit platform is primair bestemd voor het bespreken van de interne beheersing van AZL vanuit de 2de en 3de lijn. In gezamenlijkheid met andere fondsen worden risico- en auditrapportages besproken en gezamenlijke audits in opdracht gegeven. Het feit dat deze fondsen bij elkaar komen biedt daarnaast de kans om (niet alleen vanuit risicoperspectief) breder over ontwikkelingen in de pensioensector van gedachten te wisselen en waar mogelijk samenwerking te zoeken.</p>
<p>Diverse adviezen en constatering ten aanzien van de aanpak transitie naar nieuw pensioencontract binnen de Wet toekomst pensioenen (WTP).</p>	<p>Het niet-uitvoerend bestuur is zich bewust van de complexiteit van deze transitie, mede in het licht van het bijzondere karakter van PNB en de specifieke kenmerken van de deelnemersgroep clerici. De wet is inderdaad nog niet definitief, maar vooruitlopend daarop is op basis van alle beschikbare informatie en kennis in kaart gebracht welke mogelijkheden PNB zoal heeft onder de WTP. Begin 2022 is dit nader uitgewerkt en de uitkomst daarvan wordt besproken met de opdrachtgever. Uiteengezet is welke mogelijke pensioenregelingen er zijn,</p>

	<p>bij welke uitvoerders de regeling(en) kunnen worden ingebracht en welke mogelijkheden men heeft in het kader van wel of niet invaren. PNB wil alle mogelijke alternatieven op tafel leggen, omdat alleen dan een algehele en zorgvuldige afweging kan worden gemaakt over de toekomstige regeling én uitvoering daarvan. PNB acht het in het kader van de te maken keuzes van belang dat gedifferentieerd wordt naar deelnemerscategorieën (reglement I en II en clerici/niet-clerici) en onder andere rekening wordt gehouden met de opbouw van het deelnemersbestand, de verwachte afname van het aantal deelnemers en de impact van de hoge vrije reserves waarover het fonds beschikt. PNB trekt nauw op met de opdrachtgever binnen de Werkgroep EcC-PNB en hanteert als uitgangspunt: “Samen waar het kan (beeld- en oordeelsvorming) en apart waar het moet (besluitvorming)”. Communicatie met de deelnemers en overige belanghebbenden krijgt uiteraard de nodige aandacht, rekening houdend met het wettelijk kader, maar ook met de specifieke situatie van PNB en haar achterban.</p>
<p>De auditcommissie stelt vast dat er sprake is van een significante afwijking tussen de rapportages van AZL en NN IP m.b.t. de effectieve rentehedge over Q4 2021.</p>	<p>De NUB-ers nemen kennis van deze constatering en vragen het uitvoerend bestuur om de verschillen te verklaren. De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft in het afgelopen jaar veel aandacht besteed aan rapportageverschillen en mogelijk kan het genoemde verschil aan de hand van zijn eigen 2de-lijns rapportage worden verklaard.</p>
<p>Mede daar duurzaamheid een belangrijk punt voor PNB is met een bredere blik kijken naar de grote aandelenbelangen in de aandelenportefeuille en de concentratie in Big Tech Ondernemingen. Ook geopolitieke ontwikkelingen (zoals de inval van Rusland in Oekraïne & de mensenrechten in China) volgen en de discussie voeren of beleggingen in bepaalde regio's vanuit MVB standpunt gewenst zijn.</p>	<p>Het niet-uitvoerend bestuur ziet dat het PNB maatschappelijk verantwoord beleggen als belangrijk ervaart en dat PNB stappen wil zetten op dit gebied. De meegegeven overwegingen zijn van belang in de discussies die nog gevoerd gaan worden over maatschappelijk verantwoord beleggen.</p>
<p>De auditcommissie adviseert om ook een scenario te laten doorrekenen waarin sprake is van een hoge inflatie, lage economische groei en</p>	<p>Het niet-uitvoerend bestuur constateert dat het uitvoerend bestuur zorgvuldig de uitkomsten van de ALM-studie heeft beoordeeld en in het</p>

een lage rente (zeer negatieve reële rente).	voortraject uitgebreid over de uitgangspunten voor deze ALM-studie heeft stilgestaan. Doch zal het niet-uitvoerend bestuur deze overweging meegeven aan het uitvoerend bestuur en de beleggingscommissie.
De auditcommissie adviseert het bestuur om de historische rendementen nog eens door NNIP te laten door rekenen (zie ook bijlage 3).	Het niet-uitvoerend bestuur neemt deze constatering ter harte en geeft de beleggingscommissie mee om de historische rendementen te vergelijken met de benchmark.

De niet-uitvoerende bestuurders zijn ook dit keer tevreden met het door de Auditcommissie uitgebrachte rapport. De waardering en dankbaarheid voor de expertise van de leden van de commissie en de effort die zij steken in hun werkzaamheden voor PNB zijn onverminderd groot.

410 De niet-uitvoerende bestuurders juichen het dan ook van harte toe dat zij de leden van de Auditcommissie in 2021 hebben mogen herbenoemen voor een laatste benoemingstermijn (2021-2023).

's-Hertogenbosch, 20 april 2022

415

J.L.M. van Susante (voorzitter)
A. Bultsma (plaatsvervangend voorzitter)
P.J. Vergroesen (sleutelfunctiehouder interne audit)
A.P.H. Meijers

420